

«Ιδέα»

Εκτός από τους φιλόσοφους της Χαϊδελβέργης που από το 1929 με το *Αρχαίον Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών* είχαν αναλάβει να θρέψουν φιλοσοφικά την ελληνική inteligenz και να αφαιρέσουν την πρωτοβουλία από τους μαρξιστές (που είχαν επωμιστεί τον ρόλο του διαφωτιστή της μαρξικής ιδεολογίας, με μεταφράσεις βασικών, υποτίθεται, μαρξιστικών κειμένων προς ενημέρωση του λαού), από τον Ιανουάριο του 1933 ο προικισμένος αλλά και αδίστακτος –σε επιλογή μέσων– Σπύρος Μελάς, με συνοδοιπόρους τον Γιώργο Θεοδοκά και τον Γιάννη Οικονομίδη άρχισαν να εκδίδουν το περιοδικό *Ιδέα*, που από τον τίτλο του δήλωνε, με ομολογημένο πάθος, ότι ανήκε στο στρατόπεδο των 'ιδεοκρατών', οι οποίοι πολεμούσαν τους 'μαρξιστές'. Το περιοδικό κινιόταν βασικά στο λογοτεχνικό πεδίο, ενώ στο φιλοσοφικό σκέλος τα άρθρα του ήταν επιμελώς εκλαϊκευτικά, ώστε να μην μπορούν να στεγαστούν στο βαρύγδουπο *Αρχαίον Φιλοσοφίας...*, αν επιχειρήσουμε να μιλήσουμε με τη φρασεολογία –εχθρών και φίλων, αμοιτέρων 'ομογάλακτων'– της εποχής.

20

Η *Ιδέα* στο προγραμματικό της άρθρο υποστηρίζει ότι κυκλοφορεί προκειμένου να πολεμήσει: αφενός ορισμένες πνευματικές και αισθητικές καταστάσεις που τις θεωρεί βλαβερές και αφετέρου τις υλιστικές και αιτιοκρατικές θεωρίες που αρνιούνται την ελευθερία, την ατομικότητα, τον ρόλο της θέλησης, την πίστη στις ανώτερες και τις πιο ευγενείς δυνάμεις του ανθρώπου. Ο καθένας αποδίδει τις αντιλήψεις του αντιπάλου κατά το δοκούν, φροντίζοντας να είναι σύμφωνος με την κυκλοφορούσα εικόνα.

Κατόπιν αυτών έρχεται, ως επακόλουθο και επιβαλλόμενο, το μεγαλεπήβολο άρθρο του Μελά «Έθνος και ανθρωπότητα (Δυνατότητες για καινούργιες προσαρμογές της εθνικής μας Ιδέας)» (τεύχ. 1, σ. 4-12, τεύχ. 2, σ. 77-90). Εύστοχος και επαρκής ο χειρισμός του θέματος. Τον Μελά μπορεί να τον κατηγορήσει κανείς για τον αμοραλισμό και την ασυνέπειά του, όχι όμως για την παιδεία και τον συγγραφικό του οίστρο.

Το κύρος που απολάμβανε, εκ του μακρόθεν, ο Σπύρος Μελάς οφείλεται και στο γεγονός ότι έπαιρνε συνεργασίες από τον Πέτρο Βλαστό –το μελέτημά του «Ο Καβάφης ο Στωικός» (τεύχ. 3, σ. 154-162)– και από τον Αλέξανδρο Πάλλη που μεταφράζει τον *Φάλσταφ* του Σαίξπηρου –όπως τον εξελληνίζει ο δεύτερος της τριανδρίας του 'άκρατου' δημοτικισμού (Ιούλιος 1933, τεύχ. 7, σ. 1-21).

Ο Γιάννης Οικονομίδης γράφει για το τελευταίο βιβλίο του Henri

